

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาและวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท เป็นโครงการวิจัยย่อยภายใต้แผนงานวิจัย การพัฒนาขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการตามยุทธศาสตร์จังหวัดชัยนาท มีวัตถุประสงค์ที่จะหาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่โดดเด่นเพื่อนำมาส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท โดยผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลจากเอกสารหลักฐานทางประวัติศาสตร์และข้อมูลจากประชาชนในท้องถิ่น แล้วนำข้อมูลทั้ง 2 ประเภทมาดำเนินการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ซึ่งผู้วิจัยได้สรุป อภิปรายผลและจัดทำเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุป อภิปรายผล

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาทได้แก่ 1. ประวัติความเป็นมาของเมืองและเหตุการณ์สำคัญ 2. บุคคลสำคัญ 3. สถานที่สำคัญ 4. โบราณสถาน 5. โบราณวัตถุ 6. ประเพณี 7. วิถีชีวิต สอดคล้องกับแนวคิดของบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ที่ว่าการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจะต้องให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ จริน ศิริ (2549) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการท่องเที่ยวโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานในการพัฒนา : กรณีศึกษาชุมชนเมืองกีด อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาวัฒนธรรมชุมชนที่สามารถนำมาใช้พัฒนาการท่องเที่ยว พบว่า วัฒนธรรมที่สามารถนำมาส่งเสริมการท่องเที่ยวได้แก่ การชมวิถีชีวิตการทำนา การปลูกกาแฟ การปลูกลิ้นจี่ การรักษาโรคแผนไทย การนวดแผนไทย จักสาน ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง และประเพณีตานสลาก และการศึกษาของภฤศสร ฤทธิมนตรี (2551) ได้ศึกษาการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครศรีธรรมราช จากกลุ่มตัวอย่างภาครัฐ เอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ 282 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 282 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 282 แห่ง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเที่ยวกับครอบครัวหรือเพื่อน โดยใช้รถยนต์ส่วนบุคคล สิ่งที่น่าสนใจนักท่องเที่ยวคือ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมได้แก่โบราณสถานต่างๆ กิจกรรมการท่องเที่ยวที่สำคัญคือ เทศกาลชิงเปรตวันสารทเดือนสิบ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ และสิ่งที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราชมากที่สุดคือชื่อเสียงของเครื่องรางของขลัง สิ่งศักดิ์สิทธิ์ พระเครื่องและจุดจตุคามรามเทพ

สำหรับแนวทางการพัฒนานั้น จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากทั้ง 3 ภาคส่วน

ข้อเสนอแนะ

นอกจากทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือกันดังกล่าวมาแล้วจังหวัดชัยนาทควรร่วมมือกับองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จัดงานเทศกาลท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับคำขวัญของจังหวัดดังนี้ ตารางที่ 10 แสดงแผนการจัดงานเทศกาลท่องเที่ยวงานจังหวัดชัยนาท

เดือน	เรื่องเกี่ยวกับ	จุดเน้นของงาน
ธันวาคม	หลวงปู่ศุขลือชา	การจัดงานแสงสีเสียงเพื่อเสนอเหตุการณ์ตอนที่กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ล่องวิชากับหลวงปู่ศุขจนถึงต้องฝากตัวเป็นศิษย์
กุมภาพันธ์ (เป็นเดือนที่เริ่มสร้างเขื่อนเจ้าพระยา)	เขื่อนเจ้าพระยาลือชื่อ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดนิทรรศการบอกเล่าความเป็นมาของการสร้างเขื่อนชัยนาท ที่มีต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนทั้งในจังหวัดชัยนาทและจังหวัดใกล้เคียง - อาจจัดเป็นนิทรรศการสำเร็จรูปและใช้ในการแสดงผลงานของโรงเรียนต่าง ๆ ในแต่ละอำเภอ
มิถุนายน (เป็นเดือนที่เริ่มโครงการสวนนก)	นามระบือสวนนก	เน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาระบบนิเวศวิทยาที่เกิดจากการอนุรักษ์พันธุ์ต่าง ๆ
กันยายน	ส้มโอขาวแตงกวา	เน้นการส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ปลูกส้มโอขาวแตงกวาให้มากขึ้นและการพัฒนาพันธุ์

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

ศึกษาโดยอาศัยขอบเขตของพื้นที่ที่อยู่ใกล้เคียงกันเพื่อที่จะช่วยให้เข้าใจเรื่องราวของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ได้ดีขึ้น และเป็นการช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับพื้นที่ที่อยู่ใกล้เคียงท่องเที่ยวในปัจจุบันให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในอนาคต

ความสนใจของนักท่องเที่ยวเพื่อกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว เช่น เส้นทางตามรอยประวัติศาสตร์เมืองแพรกเมืองชัยนาท เส้นทางการท่องเที่ยวทำบุญตามวัดสำคัญ นมัสการพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์และพระเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียง เส้นทางศึกษาธรรมชาติ วิถีชีวิต วัฒนธรรมท้องถิ่น เส้นทางศึกษาเรียนรู้ พืชพันธุ์ไม้ นก ปลา ดาราศาสตร์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการศาสนา. (2529). **ประวัติวัดที่ราชอาณาจักร เล่ม 5**. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- กรมชลประทาน. (2550). **80 พรรษาพระราช ตามรอยพระบาทยาตรา เขื่อนเจ้าพระยา 50 ปี**. กรุงเทพฯ: กรมชลประทาน.
- กรมศิลปากร. (2531). **แหล่งโบราณคดีประเทศไทย เล่ม 2**. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- _____. (3537). **ทะเบียนโบราณสถานในเขตหน่วยศิลปากรที่ 1**. กรุงเทพฯ : สัมพันธ์พาณิชย์.
- _____. (มปป.) **พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชัยนาท**. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลาง เขต 7. (มปป.) **คู่มือท่องเที่ยวชัยนาท**. ลพบุรี : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- _____. (2535). **การวางแผนและพัฒนาก่อตั้ง**. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ไกรสิน อุ่นใจจินต์. 2548 **เวียงกุมกาม ราชธานีแรกเริ่มของล้านนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: จรัสธุรกิจการพิมพ์.
- ขจรจบ กุสุมาวดี. 2541. **การจัดการพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ จากกรณีศึกษาบริเวณวิหารพระมงคลบพิตร จ.พระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยลัยธรรมศาสตร์. ศูนย์กลางความรู้แห่งชาติ ฐานข้อมูลความรู้อิเล็กทรอนิกส์ (TKC e-Tesis. ค้นวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2551 จาก http://www.tkc.go.th./thesis/abstract.aspitem_id=1219)
- คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ. (2542). **วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดชัยนาท**. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- คณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี. (2542). **ประชุมพงศาวดารฉบับกาญจนาภิเษก เล่ม 1-5**. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- จริน ศิริ. (2549). **การพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการท่องเที่ยวโดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานในการพัฒนา : กรณีศึกษาชุมชนเมืองเก่า อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรวิทยุบัณฑิต สาขาการวางแผนและพัฒนาชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- จังหวัดชัยนาท. (2535). **ศิลปกรรมสำคัญเมืองชัยนาท**. ชัยนาท : สักดิ์ชัยการพิมพ์.
- _____. (2541). **ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและนิทานพื้นบ้าน**. ชัยนาท : สำนักงานศึกษาธิการอำเภอสรรพยา.

- _____. (2548). **ชัยนาท**. ชัยนาท: สำนักงานจังหวัดชัยนาท.
- _____. (2550). **สถิติการท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท**. (Online) แหล่งที่มา http://www.chainat.go.th/POC/data_45/30.xls (20 ตุลาคม 2551).
- _____. (2551ก). **ชัยนาท**. ชัยนาท: สำนักงานจังหวัดชัยนาท.
- _____. (2551ข). **ทิศทางการพัฒนาจังหวัดชัยนาท**. ชัยนาท: สำนักงานจังหวัดชัยนาท.
- _____. (2551ค). **ยุทธศาสตร์จังหวัดชัยนาท**. (Online) แหล่งที่มา <http://pcoc.moc.go.th/pcocsys/uploadfile/URLFile.ppt> (20 ตุลาคม 2551).
- _____. (2552). **ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดชัยนาท**. (Online) แหล่งที่มา http://www.chainat.go.th/tab_general/precent.doc (20 มีนาคม 2552).
- ฉลอง สุนทรวาณิชย์. (2539). “การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น”, ในเอกสารสัมมนา **ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคเหนือตอนล่าง**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ฉัตรแก้ว สิมาร์ภัย, ชัยมงคล ตระกูลดี และ สุนทรา สุกันยา. (2549). **แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดลำพูน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2540). **โครงการวิถีธรรม วิถีไทย การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ชื่น ศรีสวัสดิ์ และเกริกไกร แก้วล้วน. (2550). **การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษาวัฒนธรรมของชุมชนชาวกวยในเขตอีสานใต้และลาวใต้**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ชนธ กิตติกานต์. (2549). **เจดีย์วัดพระแก้ว สวรรคบุรี จังหวัดชัยนาท**. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธวัช ปุณโณทก. (2539). “ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น : วิธีการและการใช้หลักฐาน”. ในเอกสาร **สัมมนาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคเหนือตอนล่าง**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธิดา สาระยา. (2529). **ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- นาฏสุดา เขมณะศิริ. (2550). **การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยมีส่วนร่วมของชุมชนในจังหวัดสระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี และชัยนาท**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- เนตรชนก นันท์. (2544). **การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาชุมชนวัดพระบาทห้วยต้ม อำเภอสี จังหวัดลำพูน**. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปริญญ์ เหลืองประเสริฐ. (2538). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ : กรณีศึกษาสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ปิติชัย พงษ์วานิชอนันต์. (2543). ชัยนาท. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน.
- พระครูวุฒิชัยโสภณ. (2532). ประวัติวัดพระบรมธาตุวรวิหาร. ชัยนาท : สักดิ์ชัยการพิมพ์.
- พินทอง จิตระดิษฐ์. (2543). รูปแบบและแนวทางการจัดการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมชุมชนในหมู่บ้านเลี้ยงช้าง จังหวัดสุรินทร์. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- ภฤศสร ฤทธิมนตรี. (2551). การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครศรีธรรมราช. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย. (2542). สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลางเล่ม 1-15. กรุงเทพฯ : ธนาการไทยพาณิชย์.
- รชพร จันทรสว่าง. (2546). “ความหมาย ความสำคัญ และคำศัพท์ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว”, ในเอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว.
- รัฐทิตยา หิรัณยหาดี. (2544). แนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาบ้านหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการอุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ราณี อิศัยกุล. (2546). “องค์ประกอบของการท่องเที่ยว”, ในเอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว.
- วศิน ปัญญาวุธตระกูล. (2549). โครงการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในพื้นที่ระบียงวัฒนธรรม (กำแพงเพชร สุโขทัย พิษณุโลก เพชรบูรณ์). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วิชัย จาดพุ่ม. (2541). ประวัติศาสตร์เมืองชัยนาท. ชัยนาท: ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดชัยนาท.

- วิวัฒน์ชัย บุญยภักดิ์. (2531). “การท่องเที่ยว : การพัฒนาที่มีขีดจำกัด”, **จุลสารการท่องเที่ยว** 7(4) หน้า 28-32.
- ศรัณย์ เลิศรักษั่มงคล. (2540). “การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”, **จุลสารการท่องเที่ยว** 16(1) หน้า 12-14.
- ศรียพร สมบุญธรรม. (2536). “การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน”, **จุลสารการท่องเที่ยว** 12(2) หน้า 12-14.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. (2535). “แพรคศรีราชาหรือสรรคบุรี” **ภาคกลางตอนบน**. นครนายก : โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า.
- _____. (2538). **ค้นหาอดีตของเมืองโบราณ**. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชัยนาท. (2533). **ของดีเมืองชัยนาท**. ราชบุรี : ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนภาคกลาง.
- ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดชัยนาท. (2529). **มรดกเมืองชัยนาท**. ชัยนาท : ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ชัยนาท.
- _____. (2541). **ศิลปกรรมท้องถิ่นชัยนาท**. ชัยนาท : ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดชัยนาท.
- สถาพร ถาวรธิวาสน์. (2550). **เส้นทางสถานธรรมและวิสาหกิจชุมชนลุ่มแม่น้ำน้อย จังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- สมาคมประวัติศาสตร์ในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2550). **พระราชพงษาวดาร ฉบับพิมพ์ ร.ศ.120**. กรุงเทพฯ: มติชน.
- สมชาย สนั่นเมือง. (2541). “ชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว”, **จุลสารการท่องเที่ยว** 17(2) หน้า 25-33.
- สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์, เจื้อจันท์ ไหวพริบ, ณัฐพงษ์ ถือคำ และรุ่งรัตน์ ทองสกุล. (2548). **การศึกษาศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมของจังหวัดอุทัย พังงา และกระบี่**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สายน้ำ เสฎฐพงษ์. (2542). **ชัยนาท : เมืองแห่งแม่น้ำสามสาย**. กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.
- _____. (2542). **สองมือของชาวนา : ภูมิปัญญาคนชัยนาท**. กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.
- สุดาพร วรพล. (2540). “การจัดการการท่องเที่ยวและมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ”, **จุลสารการท่องเที่ยว**, 16(2) หน้า 31-33.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2550). “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ อย่างยั่งยืนสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตจังหวัดชัยนาท”. **เอกสารการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นในการสร้างกรอบการวิจัยโครงการ วันที่ 15 มิถุนายน 2550**.

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว. (2546). เอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการจัดการ
การท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว.

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2548). ประวัติพระอารามหลวงเล่ม 2. กรุงเทพฯ:
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

_____. (2550). พระเจ้าอยู่หัวกับวัดไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชัยนาท. (2550). องค์ความรู้และผลงานปราชญ์ชาวบ้านหรือ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดชัยนาท. ชัยนาท: สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชัยนาท.

_____. (2551ก). ข้อมูลทางวัฒนธรรมจังหวัดชัยนาท เล่ม 1. ชัยนาท: สำนักงานวัฒนธรรม
จังหวัดชัยนาท.

_____. (2551ข). ข้อมูลทางวัฒนธรรมจังหวัดชัยนาท เล่ม 2. ชัยนาท: สำนักงานวัฒนธรรม
จังหวัดชัยนาท.

_____. (2551ค). ข้อมูลทางวัฒนธรรมจังหวัดชัยนาท เล่ม 3. ชัยนาท: สำนักงานวัฒนธรรม
จังหวัดชัยนาท.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชัยนาท. (2539). ประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาชาวบ้าน
จังหวัดชัยนาท. ชัยนาท : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชัยนาท.

เอ็น เอส คอนซัลแทนท์, บริษัท จำกัด. (2548). แผนพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท.
กรุงเทพฯ: เอ็น เอส คอนซัลแทนท์.

Coltman, Michael M. (1989). **Introduction to Travel & Tourism**. New York:
Van Nostrand Reinhold.

ภาคผนวก ก

เครื่องมือวิจัย

แบบสำรวจสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท (แบบที่ 1)

โครงการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท

วันที่สำรวจ.....เดือน.....พ.ศ. .... เวลา.....น.

- 1) ชื่อแหล่งท่องเที่ยว.....
- 2) สถานที่ตั้ง.....
- 3) สภาพทางภูมิศาสตร์.....
- 4) เส้นทางคมนาคมในท้องถิ่น.....
- 5) โบราณสถานที่สำคัญ.....
- 6) โบราณวัตถุที่สำคัญ.....
- 7) วัฒนธรรมที่สำคัญ.....
- 8) สภาพวิถีชีวิตของประชาชน.....
- 9) อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง.....

แบบสัมภาษณ์ประชาชนในท้องถิ่น (แบบที่ 2)

โครงการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท

-
- 1) ชื่อ.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
  - 2) วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ที่สัมภาษณ์
  - 3) ระยะเวลาที่ท่านอาศัยอยู่ที่.....จำนวน.....ปี
  - 4) สภาพทางสังคมในท้องถิ่นของท่าน.....
  - 5) อาชีพ.....
  - 6) อัตชีวประวัติของท่านเกี่ยวข้องกับท้องถิ่น.....
.....
  - 7) สถานที่สำคัญในท้องถิ่น.....
  - 8) ประวัตินิเวศและความสำคัญของสถานที่สำคัญในท้องถิ่น.....
.....
.....
  - 9) บุคคลสำคัญในท้องถิ่น.....
  - 10) อาชีพที่สำคัญ.....
  - 11) ประเพณีที่สำคัญของท้องถิ่น.....
.....
.....
  - 12) ภูมิปัญญาที่สำคัญของท้องถิ่น.....
.....
  - 13) ผู้มีภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์เด่นของท้องถิ่น.....
  - 14) ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

แบบสนทนากลุ่มย่อยของผู้มีความรู้ด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่น (แบบที่ 3)

โครงการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท

วันที่สำรวจ.....เดือน.....พ.ศ. .... เวลา.....น.

สถานที่ประชุมกลุ่ม.....

รายชื่อผู้เข้าประชุมย่อย

- 1) ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น.....
- 2) สถานที่สำคัญของท้องถิ่น.....
- 3) บุคคลสำคัญของท้องถิ่น.....
- 4) เหตุการณ์สำคัญในท้องถิ่น.....
- 5) อาชีพสำคัญในท้องถิ่น.....
- 6) ประเพณีสำคัญในท้องถิ่น.....
- 7) ภูมิปัญญาที่สำคัญในท้องถิ่น.....
- 8) ผู้มีภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์เด่นของท้องถิ่น.....
- 9) อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แบบที่ 4)

โครงการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท

วันที่สำรวจ.....เดือน.....พ.ศ. ....เวลา.....น.

สถานที่สัมภาษณ์.....

ชื่อ.....อายุ.....

บ้านเลขที่.....

- 1) ภูมิปัญญาที่โดดเด่น.....
- 2) ประวัตติความเป็นมาของภูมิปัญญา.....
- 3) ความสำคัญของภูมิปัญญา.....
- 4) เทคนิควิธีการของภูมิปัญญา.....
- 5) การสาธิตความสามารถของภูมิปัญญา.....
- 6) ประโยชน์ที่ได้รับจากภูมิปัญญา.....
- 7) แนวทางการถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่คนในท้องถิ่น.....
- 8) อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

ภาคผนวก ข

เครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ให้ข้อมูล

- กิมล้อย มุลโชติ 98 หมู่ 1 ต.มะขามเฒ่า อายุ 75 ปี
 จันทร บัวทอง 171 หมู่ 6 ต.ชัยนาท อายุ 67 ปี
 จันทร อินทร์อนันต์ 138 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 67 ปี
 จิตร บุตรเมือง 164 หมู่ 5 ต.ชัยนาท อายุ 69 ปี
 จวีร์ คุรุชธาโรจน์ 129 หมู่ 7 ต.บางหลวง อายุ 72 ปี
 เจิม แหยมสาเกา 48 หมู่ 1 ต.ธรรมามูล อายุ 81 ปี
 เจริญ เอี่ยมรอม 68 หมู่ 2 ต.ธรรมามูล อายุ 83 ปี
 แจ้ง มาอินทร์ 143 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 95 ปี
 ฉลวย คงบุรี 55 หมู่ 6 ต.ชัยนาท อายุ 67 ปี
 ไฉน เหล็กเพชร 92/2 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 73 ปี
 เฉลา กลิ่นทอง 188 หมู่ 6 ต.ชัยนาท อายุ 67 ปี
 เฉลิมเกียรติ ปานธรรม 126 หมู่ 6 ต.ชัยนาท อายุ 55 ปี
 แฉล้ม โชติรัตน์ 15 หมู่ 1 ต.มะขามเฒ่า อายุ 89 ปี
 ชุม สุภรัตน์ 110 หมู่ 1 ต.มะขามเฒ่า อายุ 71 ปี
 ช้วน สุภรัตน์ 39 หมู่ 1 ต.มะขามเฒ่า อายุ 77 ปี
 เช้า บุญงาม 92/1 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 75 ปี
 เชื่อม พันธุ์เกตุ 31 หมู่ 5 ต.บางหลวง อายุ 79 ปี
 แดงไท อยู่เย็น 42 หมู่ 3 ต.เขาท่าพระ อายุ 69 ปี
 ถนอม อ่วมแก้ว 127 หมู่ 7 ต.เขาท่าพระ อายุ 63 ปี
 ถวัลย์ พุฒปิ่น 127 หมู่ 2 ต.ธรรมามูล อายุ 63 ปี
 ทวี หล่อทอง 53 หมู่ 1 ต.มะขามเฒ่า อายุ 80 ปี
 ทองคำ รอดนวล 34 หมู่ 1 ต.มะขามเฒ่า อายุ 67 ปี
 ทองย่น เส็งขำ 134 หมู่ 7 ต.บางหลวง อายุ 65 ปี
 นกเทศ อยู่เอี้ย 185/3 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 98 ปี
 นกเล็ก ทำบุญ 29 หมู่ 5 ต.บางหลวง อายุ 68 ปี
 นกเล็ก นิลละกุล 106 หมู่ 5 ต.บางหลวง อายุ 75 ปี
 นวล กลิ่นหอม 47 หมู่ 2 ต.ธรรมามูล อายุ 75 ปี
 บานเย็น เรืองงาม 153/2 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 67 ปี
 บุญปลุก สระแจ่ม 39 หมู่ 5 ต.ชัยนาท อายุ 65 ปี
 บุญเรือน ทองอินทร์ 53 หมู่ 3 ต.เขาท่าพระ อายุ 68 ปี
 บุญลือ แผงนคร 74 หมู่ 6 ต.ชัยนาท อายุ 65 ปี

บัว น้ำจันทร์ 284 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 82 ปี
 ประคอง เมฆพัฒนา 103 หมู่ 1 ต.มะขามเฒ่า อายุ 68 ปี
 ประเทือง หลั่งมา 50 หมู่ 1 ต.มะขามเฒ่า อายุ 77 ปี
 ประสิทธิ์ บุญเพ็ง 119 หมู่ 8 ต.ชัยนาท อายุ 66 ปี
 ประเสริฐ จันหนู 125 หมู่ 1 ต.มะขามเฒ่า อายุ 22 ปี

เจ้าหน้าที่ดูแลศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยววัดปากคลองมะขามเฒ่า

ประเสริฐ ศรีวิตัน 7 หมู่ 2 ต.มะขามเฒ่า อายุ 70 ปี
 ปวัน เรืองงาม 153/2 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 70 ปี
 ผิน เรืองงาม 132 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 77 ปี
 พยงค์ ชื่นเมือง 154 หมู่ 7 ต.บางหลวง อายุ 66 ปี
 พเยาว์ กิมสวัสดิ์ 324/1 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 67 ปี
 พรพรรณ ศรีโยธา 136 หมู่ 7 ต.บางหลวง อายุ 58 ปี

รองนายกเทศบาลบางหลวง

พะเยาว์ แยมเกตุ 136 หมู่ 7 ต.บางหลวง อายุ 62 ปี
 พาน อยู่กัน 220 หมู่ 5 ต.ชัยนาท อายุ 58 ปี

กำนันตำบลชัยนาท

พิน เนียมกลั่นหอม 288 หมู่ 4 ต.ธรรมามูล อายุ 68 ปี
 เพ็ญม กรัดขัง 47 หมู่ 1 ต.ธรรมามูล อายุ 86 ปี
 ลำพิ่ง อำไพ 143/1 หมู่ 7 ต.บางหลวง อายุ 60 ปี
 มาณพ อยู่กรุง 13 หมู่ 3 ต.เขาท่าพระ อายุ 55 ปี
 ยงค์ แทนมูล 155 หมู่ 7 ต.บางหลวง อายุ 67 ปี
 ยงยุทธ สมรไกรสรกิจ 129 หมู่ 6 ต.ชัยนาท อายุ 67 ปี
 ยุพิน เชิดฉาย 22 หมู่ 6 ต.ชัยนาท อายุ 77 ปี
 เยื้อง แดงฉ่ำ 74 หมู่ 1 ต.ธรรมามูล อายุ 64 ปี
 โรย แซ่มพันธ์ 35 หมู่ 1 ต.ธรรมามูล อายุ 70 ปี
 ละมัย โกสัยสุข 291/1 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 65 ปี
 ละมัย อยู่กรุง 198 หมู่ 7 ต.เขาท่าพระ อายุ 63 ปี
 ละออง โดเทศน์ 131 หมู่ 7 ต.เขาท่าพระ อายุ 73 ปี
 ละออง ผาสุกใจ 172 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 73 ปี
 ละออง วงศ์ประเสริฐ 249 หมู่ 6 ต.ชัยนาท อายุ 66 ปี
 ลูกจัน เพชรครุฑ 136 หมู่ 7 ต.เขาท่าพระ อายุ 67 ปี
 ล้วน วสะยางกูร 6 หมู่ 1 ต.ธรรมามูล อายุ 61 ปี
 ลำไย เดชะเทศ 251/9 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 77 ปี

วิเชียร คันธมาตร์ 230 หมู่ 6 ต.ชัยนาท อายุ 62 ปี
 ศรีนวล เทศน์ธรรม 78 หมู่ 3 ต.เขาท่าพระ อายุ 62 ปี
 สมชาย เปี่ยมเพ็ชร 31 หมู่ 5 ต.เขาท่าพระ อายุ 64 ปี
 สมชาย ไร่จั่นวิบูลย์ชัย 71 หมู่ 8 ต.ธรรมามูล อายุ 51 ปี

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลธรรมามูล

สมนิตย์ เดชมา 218/1 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 60 ปี
 สัน บัวระบาท 285 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 67 ปี
 สัมแก้ว เฟ็งชัย 12 หมู่ 1 ต.มะขามเฒ่า อายุ 67 ปี
 สาลี ทองแก้ว 30 หมู่ 2 ต.ธรรมามูล อายุ 72 ปี
 สิงห์ ทาดง 105 หมู่ 1 ต.มะขามเฒ่า อายุ 54 ปี

รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเฒ่า

สุนทร กลิ่นทอง 34 หมู่ 6 ต.ชัยนาท อายุ 67 ปี
 แสวง เมืองนิล 86 หมู่ 2 ต.ธรรมามูล อายุ 82 ปี
 เสียง สิงห์อ่อน 10 หมู่ 2 ต.ธรรมามูล อายุ 80 ปี
 ลำอาน เกสรดอกบัว 27 หมู่ 3 ต.เขาท่าพระ อายุ 65 ปี
 หวน รำลึก 293 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 96 ปี
 หยุด จันทรวงษ์ 42 หมู่ 1 ต.ธรรมามูล อายุ 79 ปี
 อุบล ทรัพย์เมือง 151 หมู่ 7 ต.เขาท่าพระ อายุ 61 ปี
 อุบล ศรีวิเศษ 386 หมู่ 5 ต.ชัยนาท อายุ 69 ปี
 อุบล อินคล้าย 34 หมู่ 1 ต.ธรรมามูล อายุ 75 ปี
 เอื้อน คักดา 85 หมู่ 5 ต.บางหลวง อายุ 80 ปี
 อำนาง เรืองพงษ์ 245 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 72 ปี
 เสง มณีเนียม 17/1 หมู่ 8 ต.แพรกศรีราชา อายุ 78 ปี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อผู้วิจัย	นายประจักษ์ เป๊ะสกุล
ผลงานวิจัย	การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท
หน่วยงานที่สังกัด	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม 39/1 ถนนรัชดาภิเษก แขวงจันทรเกษม เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2942-6900
ที่อยู่	646 หมู่บ้านจันทรแก้ว แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
เบอร์โทรศัพท์	0801617610
E-mail	bmingzhi@hotmail.com